

חודשים אלול ותשרי, הם חודשים קריטיים ושורשיים להמשך התעלותו של האדם במשך השנה!!!

« גודל הזכות לשוב בתשובה בחודש אלול!! »

"כנשר יעיר קנו, נהגם ברחמים ובחמלה, כנשר הזה רחמני על בניו, ואינו כננס לקנו פתאום, עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן בין שוכה לחברתה, כדי שיעורו בניו ויהא בהן כח לקבלו".

ואמר, שמתנת חודש אלול דומה לפעולתו של אותו נשר. כי כאשר מגיעים ימי הרחמים והסליחות, ראש השנה וימי ההמלכה, אי אפשר ליפול בתוכם מדובק בחומריות ומתוך שינה של שנה שלימה, אלא צריך לזה הכנה כדי שנוכל לצאת זכאי בדין. וזהו מטרת ימי האלול, שהקב"ה מרחם עלינו שיהא בנו כח לקבלו, ולכן מקשקש בכנפיו עלינו לעוררנו. אולם היצה"ר יודע מזה, והוא עושה את חלקו זה לעומת זה, ולוחם ומפריע שלא נעשה שום הכנה, וכל המקודש מחבירו חרב יותר.

ואאמור היה אומר בכל שנה, שההכנה לר"ה הוא להתבונן בכל המאורעות שאירעו לכלל ולפרט, מגדול ועד קטן, במשך כל השנה שעברה, והכל הכל נידון ונפסק בר"ה, והכל היה במשפט, ואזי כל הר"ה אחרת לגמרי, וכל ההכנה לר"ה הוא שונה לגמרי, כי הלא במעט הטורח עתה, יכולין לחסוך כ"כ הרבה עגמת נפש במשך השנה. ולכן צריכים בימים אלו להתעורר ולהתחזק בתורה ובעבודה, שהקב"ה ימלא רחמים עלינו, ויגזור עלינו שנה טובה.

« אפי' השתפרות זמנית, ג"כ חשוב, נחוץ ומועיל!! »

והנה, ברור שבימים חשובים כאלו, בא היצה"ר ומפתה לאמר, מה לך כי תתחזק בימים אלו, והלא בלא"ה ההתחזקות לא ימשך לכל השנה, והרי זה כאילו גונב דעת העליונה, וכהנה וכהנה טענות. אבל ידוע תדע כי שקר וכזב ענו בך, כי בפירוש כתבו בפוסקים (שו"ע סי' תר"ג ס"א) שבימי עשיית יש ליהרר יותר בכל מלאכת שמים, ואפילו מי שאוכל פת פלטר בכל השנה, לא יאכל בימים אלו. ולכא' הלא בדעתו שמיד במוצאי יוה"כ ימשך לאכול פת פלטר, וא"כ מה הענין שלא יאכל בימים אלו, וכי ליצנות הוא, וכי גונב דעת עליונה הוא.

אולם הביאור פשוט, כי לא ראי הנהגה בסתם ימים כראי הנהגה בימים קדושים ונעלים, וימי עשיית הם ימים נעלים נשגבים, ומחייבים הנהגה נעלית ורוממה יותר, ולכן אין נפק"מ מה יעשה אחרי יוה"כ, רק היום הזה מצד עצמו צריך שיהא בהנהגה נעלית יותר. וכן הוא גם בימי אלול, הם ימים נעלים וקדושים, ולכן מחייב חיזוק המעשים והתרוממות, כפי הראוי לקדושת הימים, ולא להשית לבו לבלבולי היצר המנסה לעכבו בכל מחיר מכל השתפרות והתרוממות בימים קדושים אלו.

« להיזהר מאד להשקיע כל כוחותיו בחודשי אלול ותשרי!! »

והנה, יסוד גדול בעבודת האלול אנו יכולים ללמוד מפרשת הבן סורר ומורר המופיע בפרשת השבוע.

דאנו רואים דבן סורר ומורה נענש בעונש חמור של מיתה. וצ"ב, הלא באמת לכא' לא עשה עבירה גדולה כ"כ, רק איננו שומע בקול אביו ואמו, וגונב ואוכל תרטימר בשר ושותה חצי לוג יין, ולמה כבר חייב מיתה על זה. **וברש"י** הביא את דברי חז"ל (סנהדרין פח) ש"בן סורר ומורה נהרג על

כתוב בפרשת השבוע כי תצא למלחמה על איבך וגו' (דברים כא, י). הרה"ק האמרי אלימלך מגראדזיסק ז"ע (כי תצא ד"ה א"ו דהכתוב) כתב לימוד מוסר חזק שצריכים להוציא מתיבות אלו, וז"ל: "...דקאי על מלחמת האדם ביום ר"ה יום הדין, אשר יבואו בני אלוקים להתיצב ולריב על בני אדם. והנה ודאי בר"ה יום המלחמה לא שייך לומר שתצא למלחמה, כי אז הוא בעומק המלחמה כנ"ל, אלא עליו לצאת למלחמה וקרבו ע"י תשובה ותפילה וצדקה (לפני כן) ובזה יצא במלחמה ויזכה ביום הדין".

"וזהו" כי תצא למלחמה, מורה על יציאתו קודם בא המלחמה, בחודש אלול ימי הרצון האלה, אז מביטחו הכתוב ונתנו ה' אלקיך בידך (שם), היינו שיתן לך המקום ב"ה את נצחון המלחמה ביום הדין, ושיהי' בידך ורשותן להטות הרחמים והדין, כל אחד למקום הראוי לה כרצונך, אכ"ר", עכ"ה"ק.

גם הרה"ק החידושי הרי"ם ז"ע (ליקוטי הרי"ם עמוד ת"כ) כותב, כי חודש אלול מתנה טובה הוא, אשר נותן לנו הבורא ית"ש שנוכל להכין עצמנו לקראת ראש השנה. ובזה ביאור הרה"ק מטריסק ז"ע, (מנ"א בפרשת ראה), את הפסוק ראה אנכי נתן לפניכם היום (דברים יא, כו), 'היום' זה ראש השנה (זה"ק ח"ב ל"ב), וזהו 'לפניכם' קודם יום הדין התקרבו אל ה', ותזכו לצאת זכאים בדין לאלתר לחיים טובים ולשלום ע"כ.

והרה"ק הבני יששכר ז"ע (מאמר אלול, מאמר א אות כ), פירש עד"ז בלשון הכתוב ויהי עקב תשמעון את המשפטים האלה (דברים ז, יב), בזה"ל: "ויש לרמוז, דהנה לעיל מינה כתיב ושמרת את המצוה וכו' היום לעשותם (דברים ז, יא), היינו היום בכל יום ויום, ולא לדחות המצוה והמשפטים מיום אל יום. ואעפ"כ 'והיה' - שמחה תהיה לפניו ית"ש, 'עקב תשמעון את המשפטים האלה' - היינו אם ח"ו תתרשלו במצות ועכ"פ בעקב' היינו בסוף השנה שהוא אלול, תשמעון וכו'".

"**ושמרתם** ועשיתם אותם", כי אין לך אדם מישראל שלא יהיו מעוררין אותו בהרהורי תשובה בימים האלה, רק האדם מחויב להתאמץ בדבר כשרואה שמעוררין אותו מן השמים, יחזיק באותו התעוררות ולא יתרפה, אז אפילו רק בעקב תשמעון וכו', ושמר י"י אלקיך לך וכו'". עכ"ה"ק.

איתא בשפת אמת (כי תבוא תרס"א ד"ה במדרש) וז"ל: "אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום וגו' (משלי ה, ד). מדכתיב 'יום יום' משמע שבכל יום (בכל ימות השנה) יש פתיחות דלתות אלו. והם ב' דלתות, לצדיקים ולבעלי תשובה. שהקב"ה חותר חתירה לבעלי תשובה (שם), משמע דקאי על זמנים מיוחדים שנפתח שערים גדולים, כמו אלול ותשרי. רק שצריך האדם כל ימיו לשמור ולהשתוקק לפתיחת השערים האלה, ואז כשיבואו ימי רצון אלו מרגיש בהם הארה, וכפי מה ששוקד על הדלתות יום יום, כך זוכה לפתיחות הנפתחים בימים מיוחדים כנ"ל", עכ"ל.

הגאון ר' שלום שבדרון זצ"ל היה אומר, שאפשר להבין את חובת העבודה בימי אלול, ע"פ דברי רש"י הק' על הפסוק כנשך יעיר קנו על גוזליו ירחף פֶּרֶשׁ כְּנָפָיו יִקְהוּ יִשְׂאֵהוּ עַל אֶבְרֹתָו (דברים לב, יא), ופירש"י,

שם סופו, הגיעה תורה לסוף דעתו, סוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם הבריות, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב."

ומקשים העולם, הלא בישמעאל אנו רואים לכאור' הנהגת ה' אתו בדיוק להיפך, שהרי אמרה תורה כי שְׁמַע אֱלֹקִים אֶל קוֹל הַנְּעַר בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם (בראשית כא, ז), ופ' רש"י (ע"פ בר"ר) "לפי מעשים שהוא עושה עכשיו הוא נדון, ולא לפי מה שהוא עתיד לעשות. לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים, רבש"ע מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר, והוא משיבם, עכשיו מה הוא צדיק או רשע, אמרו לו צדיק, אמר להם לפי מעשיו של עכשיו אני דנו, וזה באשר הוא שם".

וא"כ צ"ב, מאי שנא בן סורר ומורה שנענש דוקא על שם סופו, ולמה לא אומרים באשר הוא שם, ויהא נידון לפי מעשיו עתה.

ואולי אפשר לפרש, ע"פ מש"כ **התוס'** (חגיגה דף טו. ד"ה שובו) בשם הירושלמי, שאמרו למה יצא אחר לתרבות רעה, משום מעשה שהיה אצל אביו, שהיה מגדולי ירושלים, וביום מילת אחר קרא לכל גדולי ירושלים, והיו אוכלים ושותין שרים ומטפחים. והיו שם ר"א ור' יהושע, ואמרו עד שאלו עוסקין בשלהם נעסוק בשלנו, וישבו ונתעסקו בדברי תורה, ירדה אש מן השמים והקיפה אותן. אמר להם אביוה באתם לשרוף ביתי, אמרו לו, ח"ו, אלא יושבין היינו וחוזרין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני, ובאה אש מן השמים כמו שניתנו באש. אמר הואיל וכך כחה של תורה, אם יתקיים הבן הזה לתורה אני מפרישו. ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו, ע"כ.

ולכאורה הוא דבר פלא, כי הלא אמרו רז"ל (פסחים דף ג:) לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, וא"כ מה בכך שלא היתה כוונתו לשמים, והלא קנאת סופרים תרבה חכמה, ומה חומר הענין עד כדי כך שלכן יצא לתרבות רעה.

והביאור מרומז בדברי הירושלמי שם, שאמרו לדרוש הפסוק טוב אחרית דְבַר מְרַאשִׁיתוּ (קהלת ז, ח), ודרשו 'טוב אחרית דבר' שהוא טוב מראשיתו, ועל זה הביאו המעשה. ולמדנו, שזהו תוכן העובדא, שהראשית לא היה טוב, וטוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו, ובודאי צריך שלא לשמה, אבל הראשית והיסוד צריך שיהא כראוי, טוב מראשיתו, והראשית צריך לשם שמים, ואם יסוד הבנין רעוע וחלש, א"א לבנות בנין והבנין לא יתקיים. ולכן כיון שבעת המילה שהוא ראשית הברית עם הקב"ה, והיה שלא לשמה, ולא היה טוב מראשיתו, לכן נתמוטט הבנין, ויצא לתרבות רעה.

ועפ"ז יתבאר גם ענין בן סורר ומורה, כי הנה בן סורר ומורה הוא ממש בימים הראשונים שנעשה חייב במצוות, וכמבואר ברמב"ם (פ"ז מהלכות ממרים ה"ה-ו) ע"ש, וא"כ הוא ג"כ התקופה של הראשית והיסוד, ובן סורר ומורה הראשית אינו טוב והיסוד רעוע, וא"כ ודאי הוא שהבנין לא יתקיים, ובוזה אין לומר באשר הוא שם, כי זה שייך לומר רק על דבר שנתחדש ונוסף אח"כ, אבל כשהראשית מקולקל, אזי נמצא כאן שורש כל הקלקול, אלא שעדיין לא יצא לפועל, אבל בעצם כבר נמצא כאן כל ההשחתה.

וכמו אילן קטן שמתחיל לצמוח עקום, ואף שעדיין הוא קטן מאוד ולא ניכר, מ"מ כל עקמימותו נמצא עתה, וכבר מעתה הוא מעוקם, ואח"כ יצא יותר לפועל ויהא ניכר יותר, ובוזה לא אמרינן באשר הוא שם, כי זה נאמר שדנין על המצב עתה, אבל כאן הלא המצב עתה הוא שיש שורש עקום ומושחת, וא"כ אדרבה משום באשר הוא שם צריך לדונו ע"ש העתיד, כי זהו המצב עתה, שיש כאן שורש הקלקול, ולכן נידון ע"ש סופו, ומוטב ימות זכאי ואל ימות חייב.

וזה הוא ענין חודש אלול ותשרי, שהוא היסוד לכל השנה כולה, וכל השנה עומד על זה, והראשית צריך שיהא בשלימות, ואזי טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו, ואם האלול רפוי ח"ו, הלא ח"ו הכל בסכנה, והוא שורש הנפילה, ואי אפשר שיגדל מזה אילן ישר ונאה. ולעומת זה, אם מתחזקין באלול, אזי הר"ה מרומם יותר, וממילא כל העשיית יותר בחיזוק, ועי"ה יהיה"כ מתגדל יותר, וכל הסוכות הוא בשלימות יותר, ונעלה יותר, ומשפיע על כל השנה. וממילא גם אם בהמשך האדם אינו מחזיק כ"כ בדרגתו ונופל, אין זה כ"כ קריטי כמו בראשית השנה, שורש כל השנה כולה.

ובזה יש ליתן טעם למה קורין בראש השנה הקריאה של ישמעאל, שאמר הקב"ה באשר הוא שם, לעורר אותנו להבין שהכל תלוי במצב עתה, וממילא נבין שהשורש שהכל תלוי בו יהיה בשלימות.

וזה העבודה לנו בימים אלו, ימי אלול הנעלים, ימים המחייבים הנהגה נעלית יותר. עיקר החיזוק ליושבי ביהמ"ד הוא להמשיך להיות בין יושבי ביהמ"ד בלי שום יציאה, ואפילו עניני העולם המוכרחים שיהיו בלא יציאה **ממצב** של ביהמ"ד, שלא ליכנס למצב של סכנה ברוחניות, וזה יהא ההכנה הראויה ליום הדין, והנהגה הרוממה לימים אלו. ולא לו שאינם בין יושבי ביהמ"ד הקבועים, שיתאמצו לפחות בחודשי אלול ותשרי להוסיף כמה שאפשר בדברים רוחניים. וככל שהשורש תהיה יותר נעלה ורוחנית, כך יימשך כל השנה כולה.

"... וכמו אילן קטן
שמתחיל לצמוח
עקום, ואף שעדיין
הוא קטן מאוד ולא
ניכר, מ"מ כל
עקמימותו נמצא
עתה, וכבר מעתה
הוא מעוקם, ואח"כ
יצא יותר לפועל
ויהא ניכר יותר,
ובזה לא אמרינן
באשר הוא שם..."

« להיזהר מאד להשקיע כל כוחותיו בחודשי אלול ותשרי!! »

והאמת שהסכנה, ביציאה מביהמ"ד הוא גם לעובדי ה' מימים ימימה, ושאינם יודעים כלום חוץ מהתורה הק', כמו שאנו לומדים מפרשת האשת יפת תואר.

כי הלא ידוע שאנשי המלחמה, היו צדיקים וגדולי ישראל, שהרי כל השאר היו צריכים לחזור מעורכי המלחמה, אפי' על עבירה קלה מדרבנן של שיחה בין תפילין של יד לשל ראש. וא"כ מה שייך אצלם לומר לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר שאם לא ישאנה בהיתר ישאנה באיסור, ואיך נחשוד גדולי עולם בדבר כזה.

ואולי מותר לבאר בזה, דהנה בפסוק וַתֵּצֵא דִּינָה בַת לָאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאוֹת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ (בראשית לד, א), פ' רש"י ע"ש יציאתה נקראת בת לאה, שאף היא יצאנית היתה, שנאמר וַתֵּצֵא לָאָה לְקַרְאָתוֹ (בראשית ל, טו). והיינו שאצל לאה היה טענה ופגם, ומזה בא ונגרם לדינה הפגם, יצאנית בת יצאנית.

וצריך להבין הלא לאה מהאמהות הקדושות היתה, וממעשה זה של ותצא לאה למדו (עירובין דף ק:) כמה ענינים נשגבים בדברים העומדים ברומו של עולם, כמו"כ מבואר בגמ' (סו) שמשם נולד יששכר עמוד התורה, וא"כ מה הפגם והטענה בזה.

ואמר הגר"י בלאזער, שמכאן נלמד מוסר השכל נורא לכל אדם בכל מצב שהוא, איך שכל יציאה יש בה סכנה גדולה. ביתו של יעקב היתה בית קדוש כבית המדרש, וכל זמן שנמצאים בפנים יש בו שמירה, אבל מיד כשיוצאים אפילו לדבר מצוה לבנות את כלל ישראל שבטי קה, ואפילו לבנות שבט יששכר תורה, מ"מ כל יציאה היא סכנה, ועלול להיות איזה קלקול ופגם, ומזה נגרם הפגם לדינה ותצא דינה.

ועפ"ז נוכל לבאר כאן, שכתבו המפרשים להעיר למה אמר 'כי תצא למלחמה', ולכאורה לא היה צריך לומר אלא 'כי תראה בשביה וגו'', וכן העיר באוה"ח כאן. אולם לפי דברינו מבואר, כי באמת מיירי בקדושי עליונים וצדיקים גמורים, ובבית המדרש אין לחוש עליהם, אבל כי תצא כשיוצאים לחוץ, מיד הוא בסכנה ועלול ליפול ח"ו, וכבר יש חשש שאם לא תתירנה תורה ישאנה באיסור, ולא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר.